

Búcsúzik, míg hazaér.
Ez az időtlenség állaga;
ha elmegyek,
a fák között reped a vakolat.

**MÁRAMAROSSZIGET – SIGHETU MARMAȚIEI –
MARAMURESCHSIGETH**

Cziplé Hanna-Gerda

MÁRAMAROSSZIGET-
RŐL JÖTTEM.
MESTERSÉGEM
CÍMERE: KUKA.

Én vagyok Kuka. A Főtéren élek már meg se tudom számolni, hány éve. Engem keresnek fel először a turisták leszállva a buszokról, ide jönnek nap mint nap otthoni ruhájukban az emberek, munkába menet itt állnak meg a lakók, tehát nagyon sokan használnak, mármint nem ki, hanem úgy kedvesen, etetnek, tömnek. Kedvenc elfoglaltságom a pletykák hallgatása, s abból bőven van a központban. Szóval népes családommal sok helyen megfordulunk a városban, így nemhiába mi ismerjük a legjobban a hely eseményeit, történéseit.

Több régi épület fon engem körbe, s kölcsönösen segítjük egymást: én a tisztánláthatóságukra figyelek, ők a mindennapi csodás látvánnyal viszo-
nozzák ezt. Közvetlen mellettem van Károly, a barokk római katolikus templom. Szokta mesélni, hogy a 18. század végétől áll ott, és egyre kevesebb dolognak tud örülni. Régebb a város életének nagy része körülötte forgott, volt piarista rendháza, sok híve és látogatója, kórusok csodálatos hangja jelentett neki örömet. Voltak nehezebb idők, amikor nem tudta eldönteni, ki jön a szentmisét lélekben is hallgatni, és ki az, aki csak megfigyeli a történéseket, hogy később álnéven ezt másnak is elmondja. Szerette, ha zsúfo-

lásig tele volt, gyermekhangok és felnőtt imák fontak lelket köré és belé. Most már egyre kevesebb hasonlót él meg, ez közös benne és a társában, Imrében, aki a református templom. Imrének kevesen szólítják, csak azok, akik tudják róla, hogy a 11. században még ő is katolikus volt, de úgy érezte, hogy meg kell felelnie a város lakói szükségleteinek, és vallást váltott. Ő ad mindig helyet a magyar állami ünnepeknek, talán azért, mert eléggé tágas, és reménykednek, hogy sokan jönnek el (de sajnos egyre kevesebben). Imre stílusa gótikus, sokat változott az évek során, kedvenc része a harangtornya, mert eléggé magas ahhoz, hogy kacsintani tudjon Károlynak és kiszemeltjének, Klárinak, a magyar iskolának. Klári nagyon beszédes épület, vele sokat szoktam cseverészni a múltjáról, a jelenéről, a jövőjétől viszont fél, ezt a témát kerüli is. Kedvenc korszaka volt, amikor a Haller grófok kastélyaként, vadászakjaként tartották számon. Szerette az akkori pompát, az ünnepi esteket, a szép szavakat és a sok neves embert magába fogadni. Az első világháborúban elmenekültek a gazdái, közigazgattak belőle, majd sokáig üresen állt. És jött jelenének kezdete: iskola lett, sok mosolygós magyar diák iskolája, később óvodája. Szereti hallani a kacajokat, a kórus énekét, nézni a sarokban elbújók rejtett csókjait, a tanárban felmérőt javítókat, az udvaron futkorászó ovisokat, és mindezt magába szippantja, hogy ha megváltozna helyzete is, tudjon emlékezni ezekre a pillanatokra.

Klárának van egy bátyja, aki tőlem kicsit távolabb van, de zsebkendőkre írt üzenetekkel szoktunk kommunikálni, amelyeket a kukáskocsi szállít tőlem hozzá, és fordítva. Őt most Dragoşnak szólítják, és a város legnépesebb román gimnáziuma. Visszasírja a régi időket, amikor még piarista gimnázium volt, és sok magyar diákot nevelt fel, de rá is nagy hatással voltak a változások, és haladnia kellett velük. Sose felejtje el kedvenc tanárát, Juhász Gyulát, akinek ő lehetett az első állomáshelye, benne próbálhatta ki tanári képességeit, és pár verset is megírt az impozáns lépcsőin ülve.

Egy másik levelezős barátnőm (nem merem elmondani neki, hogy szerelmes vagyok belé, mert ki szeretne egy ilyen kukát, mint én) Kultúra, a szecessziós palota, aki nőként már rengeteg megpróbáltatáson ment keresztül. Volt könyvtár, kulturális szervezetek székhelye, Széchenyi úri kaszinó. Szívében őrizte Hollósy Simon *Husztai vár* festményét, Trianon után könyvezt, mert kihalt benne az élet, és eléggé unalmas ortodox püspöki palota lett. Könnyeket törölt, sebeket gyógyított, amikor hadikórház volt, később pedig újabb kedvenc korszak következett be életében, amikor ismét olvasni jártak hozzá, táncolni, festeni, hangszeren tanulni jött sok lelkes gyermek, és büszkén adott otthon sok eseménynek, amelyeket a magyar egye-

sületek szerveztek. Pár éve ismét üres, átalakították, és kénytelen minden nap azt hazudni, hogy ő mindig is ortodox tulajdon volt. Kultúráját minden levelemben reményre biztatom, kitartásra, hogy higgyen abban, szépsége tündökölni fog még. A fiatalok kedvenc utcáján van a magába forduló, mindig sötét és korlátolt Börtön. Ő sose mesél magáról, megszokta, régen meg volt tiltva, hogy beszélhessen, sőt, hogy ránézhesen bárki. Mesélték az emberek, hogy sose tudott azonosulni kínzó, fogvatartó feladatával, nem szeretne, ha benne sírnak, ordítanak és szenvednek. De elfogadta sorsát. Raboskodott benne sok egyházi személyiség, Scheffler János, Márton Áron, Boros Béla, politikai foglyok és rengeteg ártatlan ember. Börtön most is hallgat, habár múzeum lett belőle, és emléket tud állítani a sok szenvedőnek.

Ők a legközelebbi barátaim, akikről sokat tanultam én is, és a város lakossága is. Meséik által él tovább a város múltja, azé a városé, amely honvéd őrnagyot, tanárt, színésznőt, festőművészt, történészt, biológust, vegyészt, fizikust, jogászt, újságíró, költőnőt, író, zenészt, énekest, énekesnőt, politikust, rabot, papot, érseket nevelt és ajándékozott a világnak. Legközelebb talán az ő történeteiket is elmondom.

MEDGYES – MEDIAŞ – MEDIASCH

Ármeán Otília

VÁROS A KÖZÖTTBEN

Ha a városról van szó, ez a kép jelenik meg: lefényképezem számtalanszor a messzeségben azt a nyílást, ahol a dombok között a Fogarasi-havasok láthatók vagy nem láthatók, esetleg alig kivehetők, különleges fényviszonyok között vagy ködben. A hatodik emeletről éppen ellátni odáig, és én is azt a felületet fürkészem legtöbbször, az elkészült fénykép mégis a köztem és a messzeség között elterülő várost mutatja leginkább, az én Medgyesemet.

Mediesy néven találkozunk először oklevélben Medgyessel 1267-ben. Ekkor már százok lakják. Előtte laktak itt székelyek is, tőlük maradt a magyar 'meggy' szóhoz kapcsolódó név. 1424-től évi két vásár megtartására van engedély.

1459-ben országgyűlést tartanak itt, 1703-ig összesen 21-et.